

Cele katechetyczne – wymagania ogólne:

- przybliżenie okoliczności powstania i działalności inkwizycji jako wyrazu troski Kościoła o ochronę czystości wiary;
- przezwyciężenie niesprawiedliwych stereotypów dotyczących inkwizycji.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- rozumie potrzebę ochrony wiary przed błędną nauką i odwożeniem od prawdy przez heretyków;
- na podstawie dotychczasowej wiedzy i wiadomości z lekcji potrafi omówić genezę i działalność inkwizycji;
- potrafi odnieść się do mitów związanych z działalnością inkwizycji;
- rozwija w sobie umiejętność etycznego rozwiązywania sporów.

Pojęcia, postaci:

tolerancja religijna, inkwizycja, proces inkwizycyjny, polowania na czarownice.

Wartości:

prawda historyczna, konieczność obrony wiary, najszczytniejszy cel nie uświęca niegodziwych środków.

1**proponycja realizacji**

1. Przypomnienie wiadomości z poprzedniej lekcji, ze szczególnym uwzględnieniem szacunku dla prawdy w poszukiwaniach naukowych i dyskusjach.
2. Krótkie wprowadzenie uświadamiające powołanie do życia inkwizycji jako trybunału mającego strzec wiary przed herezjami poprzez wykrycie, zdemaskowanie i ukaranie heretyków. Sprawdzenie poziomu wiedzy uczniów o inkwizycji.
3. Uświadomienie, że podobnie jak zasady dotyczące scholastycznych dysput były ściśle określone, tak też ściśle określone były postanowienia proceduralne związane z karaniem heretyków przez inkwizycję, z tego powodu z inkwizycją wiążą się pewne stereotypy, czasem dalekie od prawdy, a innym razem zaciemniające tę prawdę.

4. *Zmodyfikowane okienko informacyjne* – praca w grupach (osiem grup); modyfikacja – zamiast definicji w pierwszym polu pojawi się jeden z mitów dotyczących inkwizycji z podręcznika⁷).

Jeden z mitów dotyczący inkwizycji z podręcznika ucznia	Zagadnienie przedstawione w sposób graficzny, z użyciem słów – kluczy
Porównanie	Krótki dialog komiksowy

Uwaga: w klasach starszych, dla których *okienko informacyjne* byłoby zbyt dużym wyzwaniem, można zaproponować np. przygotowanie numeru specjalnego pisma naukowego poświęconego inkwizycji. Każda grupa będzie miała za zadanie przygotować artykuł odsłaniający prawdziwe oblicze walki z heretykami (każdy artykuł rozwiewałby jeden z mitów z podręcznika, więc w tym wypadku również uczniowie byłiby podzieleni na osiem grup).

5. Podsumowanie pracy w grupach i komentarz, w którym nauczyciel zwraca uwagę na konieczność etycznego osiągnięcia celów, wbrew powiedzeniu *cel uświęca środki*.
6. Zapis w zeszycie notatki zawierającej najważniejsze treści z lekcji.

Modlitwa: fragment *Litanii do bł. Karoliny Kózkówny*.

*Przez zasługi Błogosławionej Karoliny – prosimy Cię, Panie,
 O wytrwanie w wierze,
 O posłuszeństwo słowu Bożemu,
 O mądrość w podejmowaniu życiowych decyzji,
 O właściwe wykorzystanie darowanych nam talentów,
 O umiejętność dostrzegania dobra,
 O pokrzepienie w trudnych chwilach życia,
 O pocieszenie w smutkach i udrękach,
 O siłę ducha w chwilach zwątpień,
 O męstwo w znoszeniu cierpienia,
 O wrażliwość sumienia,
 O wierność Bogu, bliźnim i sobie.*

⁷ Teksty z podręcznika można uzupełnić o skopiowane fragmenty artykułów: M. Piotrowski, *Inkwizycja*, <http://www.analazy.biz/marek1962/inkwizycja.htm> (dostęp z dnia 1. 02. 2012) oraz R. A. Ziemkiewicz, *Stosy kłamstw o inkwizycji*, „Gazeta Polska”, 26. 09. 1996, on-line: <http://www.mateusz.pl/czytelnia/rz-stosy.htm> (dostęp z dnia 1. 02. 2012).

praca domowa

Porównanie procesu inkwizycyjnego ze współczesnym procesem sądowym lub lektura 1 Tm 6, 3–4.11–12 i uzasadnienie na jej podstawie procesów inkwizycyjnych.

inna propozycja pracy na lekcji

Lekcję można przeprowadzić metodą *pustego krzesła* lub metodą *trybunału*. Zwłaszcza ta druga może być przydatna. Nauczyciel wyznacza jednego lub trzech sędziów, a następnie dzieli klasę na dwie części: obronę i prokuratorów. Obie grupy mają 10 minut na zapoznanie się z materiałami dotyczącymi historii inkwizycji (lepiej, żeby nie był to podręcznik). Proces odbywa się następująco: przedstawiciel oskarżenia formułuje zarzut. Przedstawiciel obrony odpowiada. Trzeba dążyć do tego, by nie mówiło kilka osób na raz, tylko aby na przemian mówili przedstawiciele obrony i oskarżenia. 5 minut przed końcem lekcji sąd udaje się na naradę i ogłasza wyrok. Uczniowie otrzymują jako pracę domową zapoznanie się z tekstem w podręczniku.

Korelacja z innymi przedmiotami:

- ✓ historia: inkwizycja – przyczyny powstania, działalność; proces inkwizycyjny zaczątkiem nowożytnego procesu sądowego;
- ✓ wiedza o społeczeństwie – różnica między przestępstwem przeciw wierze a przestępstwem przeciw państwu; zasady prowadzenia procesu sądowego;
- ✓ godziny do dyspozycji wychowawcy – amoralność zasady *cel uświęca środki*.

Powtórzenie wiadomości

propozycja realizacji

Należy zastosować odpowiednio uwagi do realizacji z poprzednich powtórzeń wiadomości. Powtórzenie to należy zrobić wraz ze sprawdzianem pod koniec maja lub na początku czerwca. Nie obejmie ono zatem całości materiału nauczania. Wydaje się, że powtórzenie powinno objąć materiał do lekcji 51.

SPRAWDZIAN PISEMNY

propozycja realizacji

Można skorzystać ze schematu wykorzystywanego przy poprzednich sprawdzianach.

- 1. pytanie:** trzy pojęcia, np. herezja, schizma, symonia;
- 2. pytanie:** krótkie omówienie jakiegoś wydarzenia historycznego, np. schizma wschodnia, spór o inwestyturę;
- 3. pytanie:** aktualizacja jakiegoś wydarzenia – należy zadać pytanie o współczesność Kościoła – neutralność światopoglądowa, cechy Kościoła pierwotnego dzisiaj itp.
- 4. pytanie:** historia i aktualność życia jakiegoś świętego, np. Stanisława, Wojciecha, Augustyna, Benedykta, Franciszka;

Zasady punktowania mogą być następujące:

po 3 punkty za pytania 1–3,

4 punkty dla pytania 4.

Zasady oceniania:

celujący: 13 pkt.

bardzo dobry: 12–11 pkt.

dobry: 10–8 pkt.

dostateczny: 7–5 pkt.

dopuszczający: 4–3 pkt.

niedostateczny: 2–0 pkt.